

Mapovitý jazyk – *lingua geographica*

prof. MUDr. Vladimír Mihál, CSc.¹, Mgr. Eva Greplová²

¹Dětská klinika LF UP a FN v Olomouci

²Oddělení rehabilitace FN Olomouc

Pediatr. praxi 2013; 14(1): 54

Jde o benigní postižení sliznice jazyka, projevující se zarudlými vyhlazenými ploškami (přechodná ztráta keratinových vlásků nitkovitých papil) na hřbetu jazyka. Léze mohou měnit polohu, obraz a velikost v průběhu minut až hodin, u některých pacientů můžeme pozorovat četné exacerbace a remise. Exacerbace jsou obvykle asymptomatické, ale někteří pacienti si stěžují na orální diskomfort, pálení nebo pocit cizího tělesa. Postižení je řazeno k zánětům neznámého původu či vývojovým anomáliím. Podle různých studií se vyskytuje v každém věku (0,5–15 % současné populace). Častý je familiární výskyt. V dětském věku je jeho výskyt vyšší a jeho frekvence se pak snižuje s věkem. Některé studie prokázaly, že je dvakrát častější u dívek.

Poprvé byl popsán v roce 1831 Rayerem. Je zajímavé, jakými názvy bylo toto asymptomatické zánětlivé onemocnění nejasného původu nazýváno: mapovitý jazyk, migrující vyrážka, benigní migrující glositida, erythema migrans, exfoliatio areata linguae, povrchová migrující glositida, linguální dystrofie, pityriase linguae, benigní přechodné povlaky jazyka, marginální exfoliativní glositida, ektopický mapovitý jazyk a glossitis areata migrans.

Etiopatogeneze je nejasná a nejspíše se jedná o obrannou reakci makroorganismu na přítomnost bakteriální a kvasinkové mikroflóry na ústní sliznici. Vzácně byl pozorován u onemocnění s porušenou imunoreaktivitou: Downův syndrom, SLE, juvenilní diabetes mellitus aj. Rovněž u dětí

s alergickým pozadím (astma, ekzém) může být výskyt mapovitého jazyku vyšší.

Diagnostika je založena na pečlivé anamnéze a klinickém obrazu onemocnění. Postižení může být i zdrojem obav ze závažných chorob, častokrát iatrogeně podněcované různými léčebnými zákroky. Terapie není známá. Potřebné je zejména poučení a mnohdy i uklidnění pacienta a rodičů.

prof. MUDr. Vladimír Mihál, CSc.

Dětská klinika LF UP a FN
Puškinova 5, 775 20 Olomouc
vladimir.mihal@fnol.cz

